

NOVINE SLOVENSKE

Portugalska.

Leta 1936. meseca maja so se zbrali portugalski púšpeki pri Fatimi k duhovnim vajam. Gda so je lepo opravili, prle kak so se razšli, so obljubili Mariji od Fatima, ka, či Ona reši domovino pred nesrečev komunizma, se bodo zbrali za dve leti ne samo oni, liki celi narod. Marija je rešila Portugalsko komunizma i púšpeki so tudi spunili obljubo.

Prišli so na duhovne vaje i ž njimi 13. maja l. 1938. naroda okoli tristojezero. Med temi je nej falilo ministrov i drugi vučenjakov. Vsi so priznali Marijino pomoč. Bilo je veselja dosta, i to se je povejšalo, gda je eden mrtvouden človek na nagloma ozdravo. Narod je nej zno, ka bi delao. Kričali so vsi: „Čüda, čüda!“ Legionarom se je komaj posrečilo staviti vnožino. Vsi bi radi vidili ozdraveloga. Te se zove Eugenio dos Santos. Bio je od kapi zadet, z ednov nogov je nikaj nej mogeo. Gda je patriarh davao blagoslov z Najsvetejšim, je ponizno molo za vse betežnike z domovine. Pri tom se je zgodila čüda, štera je potrdila, da je patriarhova molitev posluhnjena: ozdravo je betežnik, rešena bo tudi domovina. Kral vseh Kralov i vladar vseh vladarov po svoji materi, Mariji, rešava narode. Nas tudi bo Marija rešila, če ostanemo njena verna deca. Prle je tudi lübo Marijo Portugalec, a zdaj jo bo šče bole. Mali je te narod, zato si je izvolio za pomočnico proti velikim sovražnikom Marijo. Lepo je gledati kak so tu vsi združeni, duhovniki i svetni, celo vučenjaki. Pripoznali so, ka narod samo dobro krščanstvo lejko reši iz zablode. Na vsakom velkom zborovanji se čüje sladki púšpek glas, šteri sega mladini do srca i ostane kak vodilo na trdo delo. Ka so zavozili očevje s komunisti, to šče zdaj mladi rod popravi z verov i z krščanskim življenjem, štero vsikdar bole cvete. Portugalci majo vzgled v samom predsedniki, ki je veren katoličanec i zednim minister za vzgojo naroda. On se ne sramuje polübiti roke duhovniki ali pa pri meši biti med prostim narodom. Zato je nej čüdna, či vlada mir i zadovolstvo tu v toj maloj a znova cvetočoj državi. Maja 29. so Portugalci svetili narodni osvetek denešnje vlade. S tem so pokazali, da napredujejo proti srečnoj bodočnosti. K osvetki jih je nešteto prišlo z cele države. Vsi so ednoga düha, ednoga srca: „Katoličanski domolübi.“

Kak je rdeči postao duhovnik.

(Od našega poročevalca z Portugalije.)

V Leridi se je zgodilo, kda so jo meli ešče rdeči pod svoj oblastov. Na smrt so obsodili 40 duhovnikov. Naj napravijo veliko slovesnost, so je odegnali v stolno cerkev i to okinčali, kak za kakšo novo mešo ali proščenje. Eden komunist je šteo pri toj žaloigri napraviti veliki smeh. Odišeo je domo i si je oblekeo vkradjeno reverendo. V njej pride v cerkev, da napravi smeh med tovariši. Ali Bog je tak šteo, neso ga spoznali. Kda ovarajo reverendo, začnejo mlatiti po tovariši. Te je prosil, naj ga nehajo pri meri, ve je on njihov pajdaš iz rdečega šerega. Nikaj ne pomagalo. Prisegao je, a smejali so se njemu. Moliti ne vüpa, te bi ga šče bole mučili. Kak 40 duhovnikov, tak tudi njega so polejali z benzinom i vse vužgali. Duhovniki so z lübezni do Jezusa trpeli i sprejeli mučniško korono, te hüdobnež je pa med obvüpnim kričanjem prejšo. Ogenj se je od žrtve razširo tudi na cerkev i je cela zgorela.

Težki računi.

Moderno. Ta reč se je že tak vdomačila, da dete komaj pride na svet, pa jo že zna izgovarjati. Ka je že vse dnesden moderno, nemo naštevati, pove-mo samo edno novo modernost, štere je prle naš narod ne poznao i štera postaja od dneva do dneva bole nevarna i za narod pogübna.

Komi se mamo zahvaliti za obstoj našega naroda, če ne zdravim i v Boga vüpaočim družinam naši prednikov, šteri so nej telko dali na račun, nego več na previdnost božo, šteri so ne telko dali na telovno vživanje, nego več na Boga i njegove zapovedi. Kelko družin, kelko možov i žen pa je že dnesden, ki v svojem hižnom zakoni živejo protinaravno, proti zapovedam božim, samo da bi bole komodno živeli. Pred nekaj leti smo mi te tak zvane „bele küge“ v naši krajaj ne poznali, zadnje čase pa, kda je naše lüdstvo dobilo zvezo z varaši i začnolno iti tudi na delo v druge države, je to nevarno i grešno delo prineslo tudi v naše kraje. Dnesden je za družino že sramota, štera ma malo več dece i s prstom kažejo na takše stariše i v obraz se njemu norca delajo. Kelko zakonski morilcov je i kelko zakonov samo z ednim ali pa z dvema detetoma, posebno pri bole premožni lüdej i dobro plačani gospodaj, šteri bi ravno zgled mogli dati drugim. Vsi prijatelje toga velikoga greha se radi zagovarjajo, da se komaj z malo dece preživljajo, ne da bi jih šče več meli. Vsi tej pa ne vejo, ali pa neščejo znati reči bože, štere je Bog povedao Adami i Evi v paradizomi: Rastita i množita se i napunita zemlo. Dvoje je: ali naj človek zavolo hipnoga zemelskoga veselja vniči z grešnim življenjem svojo neskončno i večno srečo, ali pa posluša i se ravna po božem naročilu, štero je Bog povedao Adami i Evi v paradizomi. Narode, šteri verjejo samo v svojo moč, zločnost i vživanje, na previdnost i zapovedi bože pa ne dajo nikaj, je zadene kaštiga i zginejo s površja zemle. Nasladnost i vživanje v grehi pela v peklenko jamo, v šteroj tudi zgine krivec za vekomaj. Ali bodo naše krščanske družine, štere so dozdej ne bile zagiftane z grehom vmora, nasledivale one, štere zavolo toga greha bežijo v gobec pekla? Ali bodo naše slovenske družine z več številnov decov zdaj obvüpal, če je one z menje številnov decov sramotijo, dolgledajo, zapostavljajo i napadajo? Ne, drage slovenske krščanske družine! To sramotenje je samo trenutno, kak so vaši križi, nevole i siromaštvo za volo številni družin samo začasni, potem pa vas čaka neskončna sreča, za štero je dao poroštvo Bog sam. Ne iščimo vzrokov, da bi se ž njimi pred Bogom upravičüvali, ar tam nede pomagalo se zagovarjati, da smo bili v siromaštvu, ali v takšoj ali takšoj službi, tudi nede pomagalo se zazavati na okolščine, razmere i javno mnenje, ali na kakše druge vzroke, zato ka boža zapoved je jasna i odločna, od štere se ne da nikaj vzeti i nej kcoj djati i proti toj zapovedi ne pomaga iskati vzrokov v svoje opravičilo. Dobro so nam znane reči Jezusove, štere je spisao sv. Mataj: „Ne skrbite za svoje življenje ka bote jeli, tudi ne za svoje telo, s kem se bote oblekli; ali ne življenje več kak jelo i telo več kak obleka? Poglednite ptice pod nebom: ne sejaajo i ne ženjeajo i ne spravljajo v žitnice, i vaš nebeski Oča je žive. Ali neste vi dosta več vredni, kak one? Što izmed vas pa more s svojov skrbjov dodati svojoj postavi en lake? I ka ste v skrbej za obleko? Pogledjte lelije na poli, kak rastejo: ne trü-

dijo se i tudi ne predejo, ali povem vam, da se šče Šalamon v vsem svojem sijaji ne oblačo kak štera izmed njij. Če pa travo na poli, štera dnes stoji i vütro se pa v peč vrže, Bog tak oblači, nebo li dosta bole skrbo za vas, maloverni? Ne skrbite zato i ne pitajte: Ka bomo jeli ali ka bomo pili i skem se bomo oblačili? Zato ka po vsem tom pitajo pogani. Vaš Oča nebeski pa zna, da vse to potrebüjete.“

Što verje v Boga, more te reči bože večkrat premišlavati i se po njih ravhati. Reč i zapoved boža ne tak lehkomi selno povedana, kak se to dogaja večkrat pri človeki, nego to zapoved je zapovedao Bog že izraelskomi narodi, Sin boži pa je s svojim prihodom to zapoved potrdio. Kakškolik zroke mo iskali proti toj zapovedi, v štero koli stran bomo sükali i si tolmačili zapoved i evangelske reči Jezusove, ne najdemo nikšega opravičila za sebe. Ve je pa tudi Jezus pravo: Neba i zemla bota prejšla, moje reči pa ne bodo prejšle. V zvezi z rečmi božimi, izgovorjenimi Adami i Evi v Paradizomi: rastita i množita se i napunita zemlo, je peta i šesta boža zapoved: ne mori i ne nečistüj. Proti božoj zapovedi i zapovedi za ohranjüvanje človeštva, je vsakši človeči račun i zagovor pogrešen. Vsi računi i zagovori lüdi, šteri se branijo dece, so vkanjenje samoga sebe, zato ka ne vpošte vlejjo Previdnosti bože. Hvala Bogi pa, da šče mamo lüdi pune zavüpanja v Boga, šteri spunjajajo zapovedi bože i pravijo, čeravno da so siromaki, da poleg troje četvero dece šče lahko preživijo več. Takši stariši majo mirno düšno vest, deca je poštüjejo, jim pomagajo pri deli i

pocasi so njim v oporo i vsestransko pomoč. Previdnost boža skrbi i prinaša tudi plačilo za trpljenje že na tom sveti. Što v vsem svojem življenji zavüpa v Boga, toga Bog nigdar ne zapüsti. I če poglednemo zakonce ali družine z nikaj, ali pa z ednim ali z dvema detetoma, ali nega tam največ svaje, bitja, preklinjanja i nezadovolstva? Mati, štera ma samo edno ali dvoje dece, jiva carta kak v obleki, tak v zgöji i posledica je, da stariši zgübijjo vso poštenje pred svojim detetom i nazadnje, ali morejo stariši od hiže ali pa dete. S sto i sto zgledami bi lahko potrdili, da je največ svaje med onimi zakonci i družinami, šteri majo malo ali pa nikaj dece i dostakrat se zgodi, da edno edino dete merje i za tem bi stariši radi meli več, pa je prekesno. Stem je zadela boža kaštiga že na tom sveti, da ostanajo brez potomcov, na ov kraj groba pa, pred večnim sodnikom, bodo dobili za svoje življenje primerno strašno plačilo.

Bog je od vekomaj določo, keliko düš moreta z danov stvoritelskov močjov oča i mati njemu odgöjiti, ki po njima dava življenje bitji, ki nosi na sebi Bože podobo. Bože življenje, Božo podobo zapravlati zavolo nasladnosti, ešče zamisliti je strašno.

Zato dragi krščanski stariši, šteri mate vekše številno dece, ne obüpavajte zavolo dolgledanja i sramotjenja onih, šteri majo malo. Oni ščejo biti bole modri v svoji računaj, kak pa Bog sam, da so pa strašni siromačeki. Načrt krščanske i slovenske družine more biti: Živeti po zapovedi boži i navukaj katoličanske cerkve i spomočjov božov vzrediti i vzgöjiti vso deco, štero nam Bog po svojoj previdnosti nakloni, tak te bodo pred Bogom lehi računi. — Gmes.

Samo eden duhovnik se je rešo v Hijari.

(Od našega poročevalca iz Portugalije.)

Gda je Francova vojska prišla v Hijar, sta njemu prišla na proti dva starca, mož i žena. Pozvedavata, če so resan prišli v mesto Francovi vojaki. Gda dobila potrdilen odgovor, prosita vojake, naj njima rešijo sina. Vojaki idejo ž njima na njiva dom. Tu poderejo edno steno, štera je vezala štal i lev. Gda so steno podrli, se je prikazala v ednom kükli človeča podoba, ki je ne bila za gledati. Človek, ki je čüčao v tom kükli, je meo vlase zraščene do ram, brada njemu je segala do čreva, oči je pa meo samo na pou odprte, da je komaj gledao. Zgledao je kak strašilo.

Kak je prišo te človek v to lükno i što je bio? Gda se je začnola nesrečna državljanska vojska, sta teva stariva stariša skrila v to lükno svojega sina, jedinoga duhovnika tistoga kraja, vse ove so pobili komunisti. Siromak je večkrat čüo v tom skri-vališči, kak so rdeči mučili njegove stare stariše, da bi ovadili, kde se nahaja njihov sin, duhovnik, a raj sta trpela, kak bi ga odkrila. Hranila sta ga skoz žleba, po šteroj je tekla gnojšnica i to dvajseti mesecov. Zdaj je prišla vüra rešitve i z veselimi skuzami sta starca obinola svojega sina duhovnika, ki jiva je iz globoke zahvalnosti blagoslovo.

Akcija Kominterne na sveti.

Letošnje leto meseca maja je bilo odkrito v vnoгих mestaj delovanje kominterne. 12. maja je bilo objavljeno v uradniških podatkah rdeče Španije, da so v maji bolševiški sodi v Madridi, Valenciji i Kataloniji obsodili na smrt več kak 2400 lüdi. 13. maja so v Lisaboni odkrili tajno tiskarno, kde se je tiskao list „Avante“, ki je izhajao nezakonito v Portugalskoj. 14. maja so v Volinji na Poljskom odkrili nekaj komunističnih gnezd. Pri toj priliki so zaprli več komunističnih agitatorov. 17. maja je v Meksiki

sküpina študentov komunistov vdrla na univerzo, da bi prisilila rektora na ostavko. Pri toj priliki je prišlo do spopada s študenti — nacionalisti i je več lüdi ranjenih. 19. maja so nedaleč od francoske meje bolševiki spostrelali 120 beguncov, ki so bežali iz rdeče Španije. V prvöj polovici maja so bolševiki obesili 78 lüdi v Madridi, ki so bili njihovi nasprotniki. 25. maja v Györi na Vogrskom je policija odkrila bolševiško agentsko centralo. Pri toj priliki je bilo zapreth 20 komunistov.

Poslanik generala Franca pri Sv. Oči.

Sv. Oča so s vsemi častmi sprejeli dona Jose Messia, poslanika Francove Španije. Poslanik je s pretresljivimi rečmi sporočo sv. Oči, da ga pošila tista Španija, ki je vsikdar bila katoličanska, ki je zmägala pri Le-

panti, ki je okrepila Cerkev s sv. Ignacom, Terezijov, Franciškom Ksaverijom, gda jo je oslabio protestantizem, v imeni tistih stojezerih mantrnikov, ki so zdaj darüvali svoje življenje za Kristuša v borbi proti komunistom i nieden ne odpadno.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na sküpní naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano i med tekstem vsaka reč 2 D., mali oglasi do 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1-50 Din.

Nedela

po risalaj šesta.

Evangelij (Sv. Marka 8). Tisti čas, gda bi vnožina velika bila z Jezusom, i ne bi mela kaj jesti, prizvajajoč vnučenike veli njim: milo mi je nad vnožinov, ar ovo že tri dni trpijo z menom, i nemajo, ka bi jeli: či odpustim njemu: odket bi što nje mogo eti nasitiš s kruhom vu pústinji? i opitao je nje: koliko kruhov mate? šteri so pravili: sedem. I zapovedao je vnožini doli sesti na zemlo. I vzešmi sedem kruhov, i hvalo davši vložmo je: i dao je vnučenikom svojim, da bi pred nje dali, i dali so pred vnožino. I meli so malo ribic, i one je blagoslovo, i zapovedao je pred nje dati. I jeli so, i nasitili so se, i nabrali so z ostanjenoga drtinja sedem kosar. Bilo ji je pa, ki so jeli, okoli štiri jezero, i odpústo je nje.

Posebni boži blagoslov je sprevaljao obed, ar se je na jezere broječa vnožica nasitila s sedmerimi kruhi i s par ribicami. Kak se je to moglo zgoditi? Zgodilo se je to, ar je Kristuš sam pred tem obedom na glas molo i kruhi paribam dao čudežno moč. Sv. Evangelij nam svedoči, da je Jezuš zmerom, pred vsakov jedjov molo. Molo je pri zadnji večerji, molo je v Emausi, prle kak je dao vnučenikom kruh. To je glasen opomin za nas, da moremo tudi mi moliti pred jelom i po jeli. Zakaj?

1. Bog to zapovedavle. V sv. Pismi čemo: „Gda ješ i se nasitiš, pazi, da ne pozabiš Gospoda.“

2. Hvaležnost terja, da se pri obedi spominamo Gospoda. Jed i pijača sta boži dar. Bog je dao zemli moč, da prinaša rastline i zelišča. S temi se hrani človek i žival. Žival ne moli, se Bogi ne zahvali, ar nema pameti. Ide k jaslam pa od njih brezi molitve. Človek pa nesme tak.

3. Molitev odžene od hrane oblast hūdoga duha. Šatan, ki je premagao človeka, se je spravo tudi v druge stvari, štere so bile vstvarjene za človeka. Če pa šatan ma oblast nad stvarmi, je mogoče, da ž njimi vred pride v človeka. Jest i pa piti moramo, da si ohranimo življenje. Kak se pa naj občuvamo pred škodljivim vplivom hūdobnoga duha? Edino z molitvov pred i po jeli.

4. Molitev, ali spomin na Boga nas bo občuvala tudi napak i pregreh, ki se rade godijo pri jeli. Te so: nezmernost, lakomnost, čemer, nepotrpljivost. Rado se zgodi, da duh peša, gda se telo krepča. Molitev, dobra molitev pred jelom nas očuva, da duša ostane gospodinja nad telom.

5. Molitev nas občuva nesreč, ki se lahko pripetijo med jelom, ali potem. Dostakrat čujemo, da je komi ostala v guti koščica ali čonta pa se je zadavo.

6. Molitev pred jelom nam blagoslovi hrano, da nam bole tekne. Najboše jedi nikaj ne izdajo, če ne božega blagoslova. Nešterni zmerom jejo pa pijejo, a ne hasni jim, suhi so i kak senca se vlačijo. Drugim se vsa hrana spremeni v mast pa jih prerano spravi v grob.

Ka naj molimo? Najprimernejša molitev pred jelom i po jeli je Očanaš. Deca znajo iz šole prav lepe i kratke molitvice. Naj jih li molijo, kak so se navčili, tudi kesnej v življenji.

Kak naj molimo? Molitev pri stoli more biti pobožna, kakšče kratka je. Največkrat je pa to ne. Mati prestirajo, delijo posodo, režejo kruh, medtem pa molijo. Takša molitev je malo vredna. Deca se smejejo, bijejo za žlice, za prostor, za kruh, pa zednim molijo. To je nikaj vredna molitev.

Prle, kak je hrana na stoli naj vsi vkup lepo opravijo molitev. Oča ali mati naprej, drugi za njimi.

Razgled po katoličanskem sveti.

Zdravniki pri sveti Oči. Junija 26. se je poklonilo nad 100 zdravnikov sv. Oči, med njimi vekše število vseučiliških profesorov i predstojnikov klinik. Ti vnučeni gospodje so najprle opravili duhovne vaje i zatem šli k sv. Oči. Sv. Oča so je z velikim veseljem sprejeli i njim na srce navezali, naj poleg tela gledajo tudi na dušo betežnikov.

Nemčija. Državni minister za znanost Rust je prevzao svojo prvejšo odredbo i zato se šole ne bodo več začinjale s službov božov.

Klanje pravoslavni duhovnikov v Rusiji. Komunistična oblast je usmrtila pravoslavna metropolita v Tomski Sergija Kudrjavceva. Toga 73 letnoga starca so dužili, da je sodeluval pri buni maršala Tuhačevskega i da je vršo špijonažo proti državi. Z metropolitom so usmrtili še 8 pravoslavni duhovnikov.

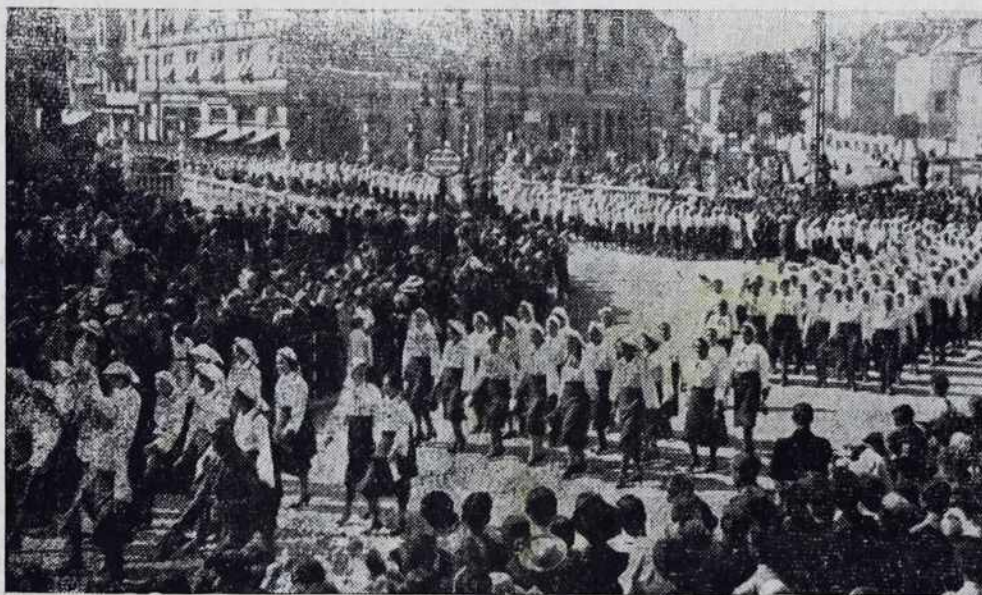
Jedini samostan v Rusiji, kak navaja „Brezbožnik“ v 10. številki, je samostan Ečmiazdin, sedež armenske cerkve, ki je na-

stao še v 4. stoletji. Velki del dragocenosti iz toga samostana se nahaja v sovjetskih muzejih. „Brezbožnik“ zahtevle, da naj se tudi te samostan zapre, ka so po njegovom mišljenji menihi krivi veleizdaje.

Brezbožni muzej v Harkovi. V glavnem mestu Ukrajine, Harkovi, je bio na državne stroške otvorjeni muzej v ednoj cerkvi. Nevolen ukrajinski narod mora tiho gledati, kak se strahovlada bolševikov širi v Božih hišah. Te muzej je poleg muzeja v Kijevi drugi te vrste v Ukrajini.

Bežanje iz Sovjetskoga „raja“. V listi „Komsomolskaja Pravda“ se službeno objavlja, kak velko je število onih, ki ščejo pobegniti iz Rusije. Samo edno odelenje na meji je tekmo 12 let zgrabilo 31.019 ljudi, ki so štelu skrivoma zapustiti Rusijo.

Obsojena kniga. Višja cerkvena oblast v Rimi je obsodila i v seznam obsojenih knjig prišela Mensching Gustava nemško knigo: „Der Katholicismus, Sein Sturz und Werden. Von katholischen Theologen und Laien“.

Mladinski mednarodni tabor v Ljubljani. Slovenske dekline v sprevodi.

Grozodejstva rdečih v ednoj španskoj vesi.

Pariški list „Journal“ pri naša to pretresljivo žaloigro iz španske vesi Santa Catharina del Pulpis. V toj vesi je bilo okoli 500 kmečkih ljudi, ki neso meli svoje zemle, nego so bili odvisni od veleposestnikov, šteri so meli skoro vso zemlo v svojoj oblasti. Zato ne čudno, ka so tej siromaki včasih stopili v revolucijonarni tabor, kde jim je bilo obečano, ka postanejo lastniki zemle, i so tudi držali z rdečev vladov i za njo glasovali.

Kda pa je nastanola državljanska bojna, so občinski možje nastavili veški sovjet (direktorij se je prinas zvao. Vr.), šteroga so ljudje sprijali. Za nekaj časa pa so kotrige sovjeta sklenole, da bodo po ruskom vzoru vpevali skupno lastnino i gospodarstvo. Kda so kmetje zvedili, ka ne bodo lastniki zemle, nego bo šče tisto, ka je bilo do tistoga mao njihova last, postalo skupna last „kolektiva“, so postali razdraženi, spuntali so se i ne so več obdelavali njiv tak, ka je bila slaba letina. Zato so je rdeči oblastniki kaštigali, ka je kmetje ešče bole razkačilo. Da bi ljudi pomirili, so kotrige „sovjeta“ pozvale spravišče, šteroga se je mo-

rala vdeležiti cela ves. Tü so začnoli razlagati ljudem, da mora tak biti i naj se vdajo načini skupnoga gospodarstva. Kmetje so zgrabili kose i rasoje i pobili može „sovjeta“. Okrožni odbor je nato poslal 20 vojakov v avtomobili, da bi vkrotili kmete. Tej so pa v zasedi počakali auto i rdeče vojake spoklali. Rdeči oblastniki so nato poslali oddelek mednarodne brigade, da bi napravili red v toj vesi. Vojaki so izvršili zapoved: vužgali so ves i spoklali so vse ljudi zvün nešternih, ki so pobegnoli v gore. Kda so Francove čete zavzele Castellon i okolico, so najšle tudi te pregnancy, ki so se pod varstvom Francovih vojakov podali na kraj, kde so stali njihovi nekdašnji domovi i začnoli znova graditi porušene hiže. Pri tom deli jih je najšeo poročevalec lista „Journal“, šteromi so povedali svojo žalostno zgodbo. — Kmetom jemlejo komunisti, ka bi kmet za te lehkohranne delao od ranoga jutra do kesnoga večera. Lepi navuk — se zna — za komuniste — je navuk, da je vse državno, privatne lastnine pa nega. A boži navuk pa priznava zasebno lastnino.

Vodja madžarskih narodnih socialistov zapreti.

Voditeo gibanja „puščičasti križ“ (nyilas), major Szalasi, je bio pred kratkim zavolo hujskanja lüstva k upori proti državi obsojeni na 10 mesecov zapora, ostao pa je po dovolenji na slobodi. Državno prizivno sodišče ga je pa dalo aretirati i njemi

povišalo kaštigo na 3 leta zapora i 5 let zgube državljskih pravic. Szalasi se je v svojem zagovori izjavo, da je zastopao gibanje, naj se parlament odpravi i se uvede diktatura. Po obsodbi so ga zaprli.

Sovjetska policija v borbi z decov.

Polski list „Express Poranny“ poroča od žalostnoga stanja dece brez staršov, ki se — kak tožitelje boljševiškoga režima — že leta v velikom številu klatijo okoli kak brezdomci. Glad jih je prisilo, da so se organizirala v bande, ki se preživlajo s krajev i roparskimi vmori. Večkrat se priklajajo ta deca v kakšo ves i pride do prave bitke med prebivalci dotične vesi i temi bandami pokvarjene dece tak, da mora poseči vmes policija, to pa brez

uspeha! Policija je napravila v vseh ruskih mestaj preiskavo i dognala, da so ta deca brez roditelov i gospodarov v zadnjem časi izvršila 79 vmorov i 130 slučajov kraje. Pri preiskavi so se deca vprla i tak je bilo streljenih 16 dečakov. Boljševiške oblasti nemrejo vkrotiti te dece, čeravno so za deco pod 12 let postavile smrtno kaštigo. Kak so je brez Boga odgajali, tak njim zdaj plačujajo.

V Beči švercajo s stroškom.

List „Völkischer Beobachter“ objavlja jako oster članek, v šterom pravi, da vnoži neščejo pomagati pri obnovitvi Avstrije. Nešterne dame pri kavi gučijo različne stvari od političnih osebnosti narodnosocialistične Nemčije. Nakupujejo si tudi velke vnožine stroška (čokolade, riže, bilice, testenine) i pravijo, da ne mogoče jesti kruha i testenin iz črne mele, kak ga jejo v Berlinu

i ki bo uveden tudi v Beči. List pravi, da je policija odkrila cela skladišča stroška, da bo nadaljevala s preiskavov i bo takše zbiranje kaštigano, kak veleizdaja. Ljudje, ki zbirajo strošek, tak trdi list, ščejo zbūditi mnene, da bo v bivšoj Avstriji nastala lakota i da se že zdaj pripravljajo na njo. Oblast jim bo te zbrani strošek vzela i ga dala onim, ki so v bivšoj Avstriji stradali.

Beg Samojloviča v Mandžuriji.

Pred ednim tednom je pobegno načelnik političnoga vodstva sovjetske dalnovzhodne armade Henrik Samojlovič Luskov, ar ga je Stalin postavio na listo osumlencov. Luskov je v Hsingkingi, glavnem mestu Mandžurije. Njegov beg je zbūdo v Moskvi velki strah i čemere, ar Luskova dužijo, da je izdao Japoncom ves mobilizacijski i vojni načrt dalnovzhodne armade. Zavolo njegovoga bega so aretirali na dalnom vzhodu dosta funkcionarov armade i stranke, nešterne so na mesti spostrelili z revolveri. Vse to se je izvršilo še pred prihodom preiskovalne komisije, štero vodi komisar za notrašnje zadeve SSSR Ježov.

Sovjetska vlada je izgnala v Sibirijo ženo zvūnešnjega komisar Litvinova. Ona je po rodu Angležinja. Stalini je pisala pismo, v šterom pravi, da ne more več prenašati strahovlade komisar Ježova, ki je telko nedužnih ljudi spravio na morišče. Zednim je dala nazaj strankino izkaznico. Stalin je Litvinova prisilo, da se je ločo od svoje žene, njo pa je velo odpraviti v Sverdlovsk v Sibirijo, kde vči angleščino. Litvinov je potuval k svojoj ženi, da bi jo pripravio do toga, naj javno prezove svoje dejanje.

Slovenski krščanski delavec.

Zaposlitev žensk i mladine:

Ženske brez razlike starosti i mladostni delavci pod 18. leti se vobče ne smejo zaposlevati ponoči v obrtnih, industrijskih, trgovskih, prometnih, rudarskih i drugih podjetjih, ki so pod zakonom za zaščito delavcov.

Samo izjemno dopušča zakon, ka se slobodno zaposlijo odrasle ženske i delavci od 16. do 18. leta tudi ponoči v eti primeraj:

1. če bi podjetje prišlo ne nadno v veliko nevarnost ali bi grozila vekša škoda!

2. če je potrebno sirovi material obvarovati neizbežne pokvare, ar se hitro pokvari. To je pa dopuščeno samo 30 krat na leto.

3. ob neizogibnoj velkoj državnoj potrebi.

Kak nočno delo se računa čas od 10. vüre večer do 5. vüre zajtra.

Mladina pred 14. letom ne sme biti nikak zaposlena v rednom obrati, za šteroga valajo predpisi zakona o zaščiti delavcov.

Istina je, ka bi vnože ženske i vnoži mladoletni radi delali proti odredbam toga zakona. Pomisliti je pa potrebno, ka zakon s temi določbami varje telovno zdravje i telovni razvoj mladoletnih. Za ženske je pa nikak ne primerno, ka bi ponoči delale. One bi bile pri takšem deli v nevarnosti za zdravje svojega tela i za zdravje svoje duše. Tudi moramo pomisliti, ka je zadosta odrasli možkih delavcov, ki so brez dela i tej majo prvi pravico do zaslūžka.

DELAJSKE NOVICE.

Iz Sisovca v Moravskoj bavnini pošila 150 slovenskih delavcov pozdrave „Slovenskomi delavci“, ki je glasilo krščanske delavske organizacije Zveze združenih delavcev (ZZD). Pišejo, ka se tam širi delavska organizacija Jugoras. Delavci, ki so bili prle pri marksistih organizirani, prestopajo v to organizacijo. Tudi Slovenci so organizirani v toj organizaciji.

Zboljšanje plač so dosegli delavci pri podjetji Kieffer pri Sv. Lovrenci na Pohorji. Pogajanja so bila dne 4. julija pri okrajnom glavarstvu v Maribori. Delavstvo je zastopala tudi ZZD.

Tovarna obūtve Bata je izkazala za preminočo leto 46 milijonov dinarov dobička. Za plače je tovarna izplačala celo leto 1937 72 milijona dinarov.

Novo fabriko verig (lancov) nameravajo zgraditi v Maribori. Zaposluvala bo okoli 200 delavcov.

Plače nameščencov. V Sloveniji imamo okoli 12.000 uradnikov v privatni službaj. 47% od teh jih ima plačo pod 1000 dinarov na mesec, 46% pa prek 1200 dinarov na mesec.

Brezposelnih je bilo na Slovenskom v leti 1937 41.625.

„Reši me, Gospod...“

Bi radi znali moje delo ednoga tjedna? — V ponedeljek, 27. junija na god svete Heme, slovenske svetnice, sem pregledaval obilno pošto, ki se mi je nabrala v par dnevaj, kak sem hodo v „prepovedanem departementu“. Zmes dobim pismo „urgent-officiel“ (uradno nujno), da naš g. minister žele, da tudi jaz molim na pokopališču 28. junija za ++ katoličanske vojake.

Bilo je v torko lepo sunčno vreme. Z g. izseljenskim poslanikom Jeričom i njegovim pomočnikom sem se z avtom pelao na več km od Pariza oddaljeni Thiais. Okoli krasne vrste grobov smo se zbrali, pred nami na visokom drogi plapolata jugoslovenska i francoska zastava, se v vetri razideta i znova tesno obimetata. Pravoslavni duhovnik moli, mali zbor njemu pomaga, kadi, škropi... Nato jaz začnem spevati slovenski „Reši me, Gospod...“ i latinske molitve za pokojne, veliki križi so zaključek.

Sledijo govori našega ministra, francoskih zastopnikov; vse ponavlja v izbranih rečah isto sveto miseo: krv so prelejali za našo slavo i mir — te koticke zemlje je znamenje francosko-jugoslovenskoga bratstva. „Tri krasne zastave se priklanjajo, velike vence polagajo. Okoli nosijo „gito“, srbsko narodno torto. Imam čast gučati z našim generalom i slikati grob Assad paše, poleg g. izseljenskoga odposlanika i pomočnika.

Pri odhodu se nam pridruži ravnateo Putnika g. Markovič. Gg. obujajo spomine na svetovno bojno i druge. Sedimo pred kavarnov i pijemo francoski Cinzano, g. ravnateo pravi kak lepi je bio slovenski „Reši me, Gospod...“

Na drugo zajtro vsi veliki pariški dnevniki prinašajo poročila i slike; med imeni je tudi „l'abbé yougoslave Camplin.“

Na Petrovo, gda je ZFO v Ljubljani slavila višek prireditve, sem celi den delao na odposlanstvu, večer imeo obisk do pounoči; zajtra pa trbej vstanoti ob 5 vuri, ka ob 6 vuri že mešujem.

Gda ste se vi doma slovesno spominali stoletnice rojstva prvoga slovenskoga kardinala Missia, sem se jaz vozo v Mantess blagoslavlat našoj izseljenskoj družini podoba Marijino i male Trezike, večer pa v Villiers vaja za igro. Znova je že pounoči minolo, gda sem šo spat. „Reši me, Gospod...“

V petek, 1. julija je skrajni čas, da odpošlem poročila za Novine. Izseljenski vestnik i zbornik; pa niti ednoga še nemam napisanoga: pišem odnosno tipkam brez prestanka, brez obeda do 4 vure zadvečera. Odposlati moram ne samo priporočeno, liki tudi expres, ovači de gvušno prekesno.

Pride brzojavka: Villiers. Pridite danes zvečer, edna pokojna — Hajdinjak. „Reši me, Gospod...“ Mislim, da vam nej trbej znova praviti, kda sem šo k počitki.

Na obletnico smrti pušpeka Jegliča se pelam 354 km južno od Pariza v Evaux les Bains. Od Montluçon naprej me prijetno preseneti sprememba pokrajinske slike: velke globeli i bregovi, šumeči vodopadi; tudi dešč pada. Tü nej daleč prej kopajo zlato i toplice majo (les Bains!). V kolodvorskoj restavraciji imam ob 4 vuri zadvečera obed odnosno južino; čudno, da me nišče nej prišao čakati na kolodvor, vej mi je naša izseljenka pisala, da g. plebanoš pridejo z avtom; najbrž so prezaposleni, je pač sobota. Hvala Bogi, da se je zjasnilo, bom pa peški malo okoli hodo po krasnoj okolici. Šesta vora je minola, gda sem se srečao z gospodom

Glasi iz Slovenske krajine.

Na podporo naših listov so nam poslali preč. g. Lejko Štefan, župnik v Dobrovniku, 50 din, neimenovani iz Sobote 200 din. Bog plačaj!

Lepa zahvalnost. Lanskoletna šolarka, Kovač Marija, je na deli v Baranji. Tü je zvedila, da so njeni katehet, g. Zelko na vrstvi v Vurbergi. Za god njim je esi pisala lepi pozdrav: Za nebesko slavo i čast naj vas Bog živé! Najlepše življenje vam je Bog dao: mešnik ste, večno lilijo, Jezusa nosite v svojih rokaj! Želem vam sto na štiri voglaj i en rdeči ščipek, pa na stoli liter vina, pri šterom se lejko veselite. Pa vam zročim belo postelo, na vsakom vogli edno lilijo, na sredi pa sv. Düha, ki vas naj v nebo pela. Zročim vam en ograd, šteri naj bo z rožami zasajeni i z angeli zagrajani, na sredi bodite vi! Nazadnje vam zročim edno lepo belo lilijo, štera najbolje diši i vaše srce proti nebi büdi. Bog vas živi še vnogo let! Ž njov pošilajo srčne pozdrave Kovač Anton, gazda, Gerencér Anica, Kovač Kamil i Anton v imeni 133 delavcov iz Sokolovaca v Baranji.

V sv. Rafaela družbo za Slov. krajino so pristopili v Brulange v Franciji: Tivadar Franc i žena, Prša Marija, Vel. Polana, Vuk Matjaš, V. Polana, Žižek Anton, M. Polana, Čurič Jožef, Žižki, Gjergjek Franc, Borejci, Petkovič Andrej, Vel. Polana, Hanc Vinci, Črensovci, Virag Ivan i žena, Hozjan Štefan, Dorenčec Štefan, Sabo Peter, Gönc Jožef s Kobilja.

Krašče. Teško pričakujemo našo prošnjo za odobritev, da mammo lastno šolo v Kraščih. Prav lepo prosimo višesnjo oblast, naj nam v kratkom reši našo prošnjo, štero smo že dne 24. januara 1938. poslali na sresko načelstvo v Mursko Soboto. Sresko načelstvo jo je poslalo na občino Pertočo, kde je skupni odbor prošnjo rešo, ar je sprevidio, da je daljava 4 km za našo deco v Pertočo prevelika, posebno v slabom vremeni. Naše dece je 80. Prošnja je vrnjena na sresko načelstvo. Prosimo, da se pred začetkom šolskoga leta reši. — Prizadeti starišje.

Tombola. 31. julija de beltinsko Prosvetno društvo melo tombolo. Ta tombola de največša

plebanošom v farnoj cerkvi. Či prej mam dovolenje od njüve pušpekije. Začüdim se, vej mi pa naša izseljenka že pred dvema mesecema pisala, da je moje pismo izročila g. plebanoši, „z njimi gučala“ i so bili jako veseli. Pohvalili so nas i so obľubili, da vse včinijo, ka de potrebno, naj jih samo kem več pride. Tüdi oni vidijo naše težave i bridkosti — ka do mi še te dni pisali!

Pokažem jim dovoljenja 10 francoskih pušpekov; niti jih dosta ne gledajo. Prosim jih, naj mi povejo telefon, da bom tak proso dovolenje od njüve pušpekije. Neščejo, idejo sami telefonirat i mi v segeštijo prinesejo odgovor, da se moram osebo javiti na škofiji, ovači ne dobim dovoljenja. Je daleč? Prek 100 km! Zveza z vlakom, tá i nazaj! Tak, da v najbogšem slučaji vremen v Evaux les Bains v nedelo zadvečera ob 6 vuri! Ali ne razide te že večina izseljencov nazaj na delo? Druge pomoči prej nega!

Premišlavljam: draga vožnja, dosta izseljencov. Odločim: jaz sem brez krivde, g. plebanoš so vidili moje listine v redi, lejko bi se odločno potegnoli za potrebno dovolenje v tom slučaji. Naj obtožim toga gospoda plebanoša ali našo izseljenko, ki je to soboto komaj prišla, zajtra, h gospodi plebanoši i jim ka-

v zadnjem časi. Že več let se društvo pripravla na njo. Odbor je cele tri tedne samo dobittke vküper pisao. Zato do pa dobittki tudi takši, ka razveselijo vsakšega, ki se tombole vdeleži. Karte so strašno fal, naj ednok sakši pride do sreče. Odbor kart ešče ne odavle, zato ka je špara za naše lüdi. Kak so zagorci i drugi zvedeli za to tombolo, včasi so začnoli karte naročüvati. Sakši vert si zdaj v žetvo küpüje prasce za krmlenje, vertinje melo i drva za zimo, ka je zdaj falejšje, dekle lepe obleke i punčule, dečki bicikline, vöre, vsi si pa najbolje želejo gotove peneze. No i vse to lejko dobijo na tomboli skoro kšenki. Zato se tudi vi skrbte i se v nedelo 31. julijuša nikam ne obečavlite, nego si vsi prite v Beltince po srečo. Natenci do dobittki objavljeni dnes tleden.

Prispodoba starosti. Naših Novin urednik so že stari. Če jih što pita, keliko so stari, njim povejo: glejte seri g. dekan Jerič so bili ešče dete, gda sam že duga leta delao v Gospodovih goricaj! Bogojanski g. plebanoš, ki so že pišlivi, so k meni v šolo hodili. Kakši sto let že gvušno morem meti. Nato si kakša spitavajoča mamica začnejo skimlavati i se starati: Bog, o moj, Bog, o moj, ve pa tak, ve pa tak... No pa šče nekaj več povemo. Iz Sokolovaca je pisala deklička: „Na Telovo je bila procesija, 30 belooblečenih deklj i lelijami v rokaj je nosilo, kak angjele, Marijino veliko podobu, mešnik so pa bili tak stari, kak naš g. urednik Novin.“

„Vš so djali mrtvo telo v dvorišče.“ Pod tem naslovom piše Düševni List od 20. junija sledeče: V Sobočkom špitali je vmrla edna siromaška evangeličanska ženska. Ali nikakomi, (ki je v Ljubljani v špitali) je bila verna pomočnica i nikakomi najdragši zemeljski kinč: sladka mati; drugim pa sestra (brat je tudi v špitali bio), rod itd. Dönok se je nišče nej nagno na njeno škripijo, ar sin njeni, ki si pri ciglenicaj v Püconci vu težkom deli slüži vsakdenešnji krüh i hči njena, štera na Vaneči slüži, stali eden den po tistom, kak so njidva mater pokopali, dobila glas od smrti njene. Sin je itak prišao na den spreveda v špital, gde so njemi pravli: Zdjai ranč na cintor nesejo tvojo dobro

zala „Novine“, da majo naši izseljenci spoved; mojega pisma jim nej izročila.

Ne tožim, samo molim: „Reši me, Gospod.“ Mislim, da tudi vam ne bi dišala večerja pri tom gospodi plebanoši, pa vas ne bi razveselo bontonski: „Oprostite“. Venda tudi ne bi tü prenočevali, čeprav bi vam nevem kak ponüjali. Tüdi jaz sem včasi odišao nazaj na kolodvor i tam čakao na 1/2 dvajnosti vlak. Prave čakalnice nej bilo, odnosno tam bi včasi zaspao, te sem pa študirao krasne reklame gradov i cerkev, rek i mostov; se spomno zanimive slike iz cerkve: Jezuš Krstiteli, ešče malomi davle z ednov rokov grozd, z drugov pšenico; Petrovo križanje z glavov navzdol, velka slika v lepoj starijskoj cerkvi, gde nej dovoljeno fotografirati brez posebnoga dovoljenja. Posebno me zanima krasna reklama ednih toplic z napisom: „salus ex aquis“; žeden sem gratao, dva vodnjaka najdem, a pri obema svarilo „l'eau non potable“ (nepitna voda). Dale študiram: znižana voznina: družinska 75%, week-end (nekše vrste izlet) 50%. Najbole je zanimiva reklama dveh izletnikov: v njegovoj zdignjenoj desnoj roki se na dlani i prstaj modri nebo, do laketa so velke gore i gošče, do ramena i v glavi menši bregi, na psaj ravnine i doline, pojas je ves s hižami i cerkvenim zvono-

mamo i tak je bežeč ešče dojšao na brütiyi. — Ka se to nebi smelo tak goditi, z menom navküper vsaki pravi, ki srce i čüt na mesti ma. Ar ne samo na papir, nego vu srce spisana poveljenja tudi jeste ino jeste dnesden telefon skoron vu vsakšo občino ino faro vpelani. To je prav napisano.

Zahvala. Uprava prostvoljne gasilske čete Mali Dolenci se v imeni celoga članstva naj prirčnešje zahvali vsem naberalcem i darovnikom v Argentini za plemeniti dar, ki so nam ga poslali naši izseljenci iz Argentine. Bog plačaj stokrat. — Darüvali so sledeci v pesaj: Iz Vel. Dolenc: Karol Ivanič, 5, Esteban Matuš, 1, Franciška Žlebič, 2, Ana Dravec, 1, Lepoša Franc, 1, Lepoša Janez, 1, Štefan Talaber, 5; Lajnsčak Janoš, 5; iz M. Dolenc: Esteban Dončec, 10, Kalman Konkolič, 10; iz Markovec: Žlebič Jožef, 2, Carles Trplan, 5, Karles Gaspar, 2, Petro Trplan, 1, Štefan Časar, 2, Miguel Časar, 1, Lörinc Bočkor, 1; Küplen Štefan, Prosečkaves, 1, Roman Dežö, Hodöš, 1, iz Budinec: Krajcar Kalman i žena, 1, Aleksander Filo, 2, Jože Matuš, 1, Esteban Matuš, 1, Aleksander Kürnjek, 3, Mešič Jurij, 2; Anton Smodiš, Domajinci, 0:50, Norčič Franc, D. Slaveči, 1, iz Čepinec: Jože Žido, 5, Mikloš Gorza, 1, Alujs Frumen, Nuskova, 1, Štefan Gomboc, Mačkovci, 1, Nemes Janoš, Šalovci, 1.

„PREKMURSKÉ NOVICE.“

Kdo gospodari v Delavskem domu v Murski Soboti! Pod tem naslovom piše „Glas izseljencev“, ki izhaja v Franciji, od 2. junija sledeče: „V Murski Soboti je že precej časa dograjen delavski dom, lepa dvonadstropna stavba, ki pa je oddana v najem srezkemu načelstvu v Murski Soboti. Delavski dom je veljal 300.000 din i je bil zgrajen z delavskim denarjem, toda delavstvo v njem nima besede. Za delavske organizacije v njem ni mesta, pač pa gospodarijo v njem gosp. Kerec, veletrgovce (beh) Čeh, narodna pijavka g. Benko i slični „dobrotniki“ prekmurskega ljudstva. Zadnji čas je, da se prekmursko delavstvo združi i tem ljudem, ki še toliko niso vredni, da bi smeli prestopiti prag tega doma, napodi ven iz hiše, ki je njegova“. — Ne čüdivamo se, če komunisti tak pišejo, še menje pa, ka laži pišejo. Ve je laž jedino, orožje komunistov z krvoločnim nasiljom. Gospodje, ki so napadeni, pa do se že znali sami zagovoriti.

Fantovski odsek v Bogojini se najlepše zahvaljuje Vzájemnoj zavarovalnici v Ljubljani za poslano podporo. Bog plačaj!

nikom, nato reke i rüdnö bogastvo, na robi leve hlačnice pumparc i desnoga punčola dve visikivi topoli — z levov rokov pa obimle okoli vrata njo, ki je vsa v sinjini: gornja polovica nebesna, dolnja pa morska; v sredi obala, oblaki i jadrnica. — mimo njeva nog pa brzi simboliziran vlak. — Hvala Bogi, prišao je pravi vlak! Pou vöre sem še brez sedeža, nato na pou spim, napou poslušam kak burdijo Francozinje pa Francuzi v istom kupeji. Ob 6 vuri zajtra sem v Parizi. Odmešujem, nato idem spat; samo okoli poudneva se za hip obüdüm. Idem po pošto i za večerjo si nekaj moram küpiti, ka sem že pošteno lačen. — Obisk dveh naših „Parizank“: hvala Bogi, se bar malo razgovorim.

V ponedeljek zajtra v Villiers na sprevod. Dešč ide, ali izseljenci itak prihajajo, dve skupini je vert pripelao z avtom; okoli 60 nas je! Na pokopališči začnem: Circumdederunt — gvušno prvič v Franciji po rituale Strigoniense. — Miserere spievam na poti v cerkev; tü znova slovenski „Reši me, Gospod“. Nazaj na pokopališče: čg. Orešnik naprej moli odičeno čislo. Mrtveči voz obstane pred grobom; molim latinski, škropim grob i trügo. Pod vodstvom čg. Orešnika zaspevlejo žalostinko „Vigred se povrne“. Na velkom čarnom križi se lepo čte beli napis:

Delavcem — članom Zveze poljedeljskih delavcev.

Slovenska krajina ali Prekmurje, nazivljemo najseverovzhodnejši del slovenske zemlje, ki se loči, kakor v mnogih stvareh od ostale Slovenije, tudi v tem, da se njeno prebivalstvo leto za letom izseljuje na poljsko-sezonska dela v tu- in inozemstvo. Nekateri ostanejo v tujini po več let, n. pr. v Franciji in deloma tudi v Nemčiji.

Če pogledamo širom Slovenije, vidimo, da se vsi delavski sloji strinjajo v skupne vrste in se organizirajo. Naši poljedelski delavci pa še pred enim dobrim letom niso imeli svojih zedinjenih vrst, kjer bi lahko pod okriljem organizacije skupno nastopali i se borili za zboljšanje svojega položaja ter dosegli svoje pravice. Na svojo lastno pobudo in še posebno pobudo nekaterih delavskih voditeljev so ustanovili svojo lastno organizacijo - Zvezo poljedeljskih delavcev s sedežem v M. Soboti. Danes šteje društvo poljedeljskega delavstva v Prekmurju že 6269 članov. To se pravi, da je velika večina naših delavcev strnjanih v svoji domači organizaciji, potom katere jim je mogoče doseči svoje pravice in uveljaviti svoje potrebe, kajti le domače društvo, katero vodijo ljudje, ki poznajo razmere, je v stanju zboljšati položaj delavcev.

Ne govorimo že o preteklem delovanju ZPD, če omenimo samo, koliko je organizacija pomagala delavcem pri raznih posredovanjih, pri zvišanju plač na Belju in drugod, kolikim pa pri sprejemu v delo, na podlagi svojih intervencij in prošenj pri merodajnih uradih ter z mnogimi nasveti itd. V letošnji sezoni pošlje Zveza poljedeljskih delavcev na državno posestvo „Belje“ in po možnosti tudi na privatna posestva v Vojvodini, svojega zastopnika, ki bo šel od posestva do posestva, se tam pozanimaj za stanje delavcev, jim dal potrebne nasvete in jim razložil načrte o nadaljnjem delovanju njihove organizacije.

V jeseni bo ZPD ustanovila po vseh večjih krajih Prekmurja podružnice, za katero odbor že sestavlja pravila v okviru pravil centrale Zveze poljedeljskih delavcev.

Namen ZPD je, da: 1. doseže za svoje članstvo iste pravice, kakor je imajo ostali delavci, t. j. bolniško, nezgodno in starostno zavarovanje; 2. da pripravi osnutek o minimalnih mezdah veljavnega za vso poljedeljsko in kmetško delavstvo in istega predloži pristojni oblasti v odobritev; 3. da podpira osirotele delavce; 4. da zgradi dom za stare in onemogele delavce.

Vsem delavcem, članom, ki se nahajajo v bližnji in daljni tujini, polaga odbor ZPD na srce, da naj so pošteti, povsod in v vsakem slučaju, zvesti Bogu, zvesti svojemu slovenskemu narodu in jugoslovenski državi ter zavedni člani svoje organizacije, ki je ustanovljena na njihovi domači grudi, v prelepi Slovenski krajini.

Odbor ZPD.

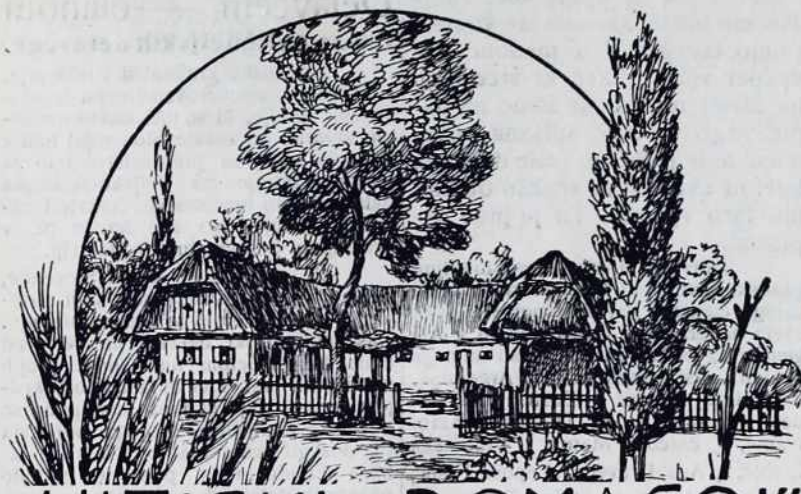
Oda se motorbicikl

marke INDIAN s prikolicov, v dobrom stanju, i jako niskoj ceni. Ritajte pri Wortman Ladislav, Dolnja Lendava.

Melle Irma Cör 26 ans 1 juillet 1938. Spregovorim: Draga Irma, na Tvojem križi čtemo, da si odišla na den presv. Krvi našega Odküpitela. Trdno vüpamo, da očiščena v toj Krvi s popunim požalüvanjom, čeprav si spovedi nej mogla opraviti, vej smo vsi čüli kak si pred par tjedni, pred betegom še računala, da se na Velko mešo na Gravelle spoveš.

V osmini apoštolov Petra i Pavla tevi dve svetilvi oki večnoga mesta Rima; ki se gvušno proseče zdaj zgledavleta k nebeskomi Oči, naj ne trpiš predugo v purgatoriumi. Tüdi mi za to molimo i bomo še molili (jok navzočih je glasnejši kak šumenja dežja). Pri tvojem grobi se spominamo zgodbe iz evangelioma, hčerke Jaira: „Ne jočite, ne vmrla, nego spi.“ I posmehavali so se Njemi, ar so vedeli, da je vmrla. „Mi se ne smejemo, mi verjemo, da s Tebov vred ednok vstanemo za večno življenje.“ Zaspevlejo še drugo žalostinko „Gozdüč je že zelen“. Teško odhajamo s pokopališča, ne samo zavolo dežja: Večina izseljencov je še bila navzoča pri meši, ki sem jo nato darüvao za t. Pokoj vekivečni daj njoj Gospodne i svetlost vekivečna naj njoj sveti. Reši jo, Gospod!

Reši me, Gospod? Ne, ne, samo „moči mi daj, Gospod!“ Camplin,

„HIZICKI DOMAČOJ“

Kak naši želejo duhovnika.

Rimaucour, 4. maja 1938.

Preč. g. Camplin!

Hvaljen Jezus i Marija, to je moj prvi pozdrav, šteroga jaz pošlem pred Vas.

Prišlo je lepi mesec maj, ki je posvečen Mariji, Kralici nebeskoj. Tudi midve s sestrov mavi tu v najnoj sobici postavljeni oltarček, ki je ves v cvetji, da tak pokaževi svojo lubezen nebeskoj Materi.

Preč. g. izseljeniški duhovnik, kak veselo je bilo doma v meseci maji, kda sem bila pri svoji materi i smo se zbirali v domačoj melinčokj kapelici i smo prepevali pesmi na čast Mariji. Zdaj, kda sem v tujini, je to vse minolo, ne več tak, kak je bilo doma pri materi. Zdaj se pa zročimo nebeskoj materi, ki nam je vodnica našega življenja. Prečastiti naš duhovnik iz Slovenske krajine, edno želo mam do Vas.

Če bi mogoče bilo, da bi Vi prišli spovedavat v mesto *Chau-mont, Hte Marne*. Zbralo bi se nas več; prosim, da bi te den naznanili v Novinaj. Prečastiti g. duhovnik še en iskren pozdrav mam do Vas. Prišli ste med nas kak pastir med svoje ovce, Jezus Kristuš Vas je pozvao se v to mrzlo tujino, da bi širili Njegov kraljestvo med nami. Blagoslovene naj bodo Vaše noge,

Pisma naših z tujine.

Prečastiti g. urednik! Najprle vas lepo pozdravimo i vam želemo zdravje od G. Boga i B. D. Marije. Toplo se vam zahvalimo na rednom pošiljanji Novin, štere že vsako soboto dobimo, ki nas spominajo na drago domovino i našo ljubeno Slov. krajino. Za dekle naše pa naročimo tudi M. List. Nas je eti šest možkov i 10 žensk. Se nam po srednjem dobro godi, samo to nas žalosti, ka ne moremo spunjavati svojih verskih dužnosti, ar je naša kat. Cerkev 28 km oddaljena od nas. Zato se nas pa spominajte vi v domačem kraju, posebno naši starišje i domači, zavolo šterih smo mogli sladki rojstni kraj zapustiti, da si v tujini služimo kruh z žulnatimi rokami i mokrimi očami. Tujina nam reže trdi kruh, a lubezen do doma nam da moč, da si ga verno služimo. Bog je naše vüpanje, i B. Dev. Marija, šteroj na čast vsaki večer zmolimo, kakšte smo trudni, sveto čislo prle kak ležemo, naj nas čuva na duši i teli i srečno pripela ednok domo. Pozdravlam celo Slov. krajino, posebno vas preč. g. urednik, vse naše drage stariše, brate, sestre, celo rodbino, sosede, vse duhovnike Slov. krajine, gg. Kereca, Casara i Novaka pri Borzi dela, g. Bajleca, ban. svetnika, potem Jürjančarje g. provizora Vargo, bivšega kaplana g. Gabora i novoga g. Tratnjeka, Jelenčarje g. plebanoša Vargo, šol. upravitelja Poredoša z gospov i dekličkov; Cankovčarje i Gračarje vse svoje domače duhovnike i vse svoje domače z rodbinov i poznanci vred. Od Sv. Jürja: Mihalič Alojz, Gomboc

ki bodo hodile med nami, blagoslovene naj bodo Vaše roke, ki nam bodo delile sv. blagoslov i sv. odvezo. Blagoslovena naj bodo Vaša vüha, ki poslušajo naše slabosti. Blagosloveno Vaše telo, ki se za nas žrtvujete, da bi nas rešili večnoga pogübljenja. Blažena naj bo Vaša požrtvovalna duša, da bo ednok povzdignjena na oltar i tam doseže svetniško korono. Sv. Devica naj prosí za Vas!

Pastir božji ste izvoljeni, i med nas sem poslani. Da bi mi vsi tak srečni bili, da bi se lahko z Vami združili. Izgubljena čreda zove Vas, Oj pridite Vi zdaj pastir! Da naše duše pasli bodete, i jih v večni raj pripelate. Pozdravljeni, Vi, duhovnik ste, ki se za nas žrtvujete, hočete nas rešiti, za večno domovino. Molim za vas jaz srčno, Srce Jezusovo naj bo Vam vsmleno, s svetlicami naj bo poslana Vaša pot, nebes Kralica naj Vas vodi povsod. Hvaljen Jezus! — *Zorko Frančiška, Ferme de la Forge, doma iz Melinec.*

To pismo svedoči, da mam mi v tujini vno go, vno go duš, ki so nam samo na čast. Pretežna večina pa ostane takša, če mo podpirali delo izseljenskoga duhovnika z molitvami i s pristopom k Rafaelovoj družbi. Vr.

Marija i Emilija, Donoša Angela, Hajdinjak Franc i Kornhauser Marija z G. Slaveč. Od Sv. Jelene: Kolmanko Jozefa i Micika, Madjar Alojz z Večeslavec, Vogrinčič Marija z Pertoč, Čerpnjak Regina, Madjar Marija z Ropoč. Z *Gračke fare*: Ficko Janoš i Grah Jožef z Motovilec. Z *Cankovske fare*: Lülík Marija z Črnc. Z *Sobočke fare*: Bancik Ludvik z Lukačevce. Vsi v Lehtehni v Nemčiji.

Prečastiti g. urednik! Pozdravljeni v Jezusi i Mariji, ki tak močno skrbite za nas izseljence z rednim pošiljanjom krščanskih Novin i M. listov. Zročim vas v varstvo B. D. Marije i sv. Jožefa, naj vam bodeta na pomoč v življenji i plačnika v nebesaj za vaš veliki trud. Naročnino sem poslala, naslov sem spremenila. *Gjergjek Marija, Chavogne, Francija iz Kovačovec.*

Z Jezusovim imenom vas prav lepo pozdravim i se zahvalim na rednom pošiljanji naših krščanskih listov. Novine že vsako soboto v roke dobim. Na veliko radost so mi. Večer prle ne zaspim, dokeč jih bar do polovice ne prečtem. O kak so nam potrebne eti v veri sovražnoji Franciji, kde duhovnike sovražijo.

Ti gospodje teško živijo, zemle nemajo, dohodkov tudi ne, kak doma pri nas; vsaka hiša bi njim mogla dati 10 frankov, pa kelko hiš ne spunjaja svoje te male dužnosti! Poslala sem naročnino za sebe i svoje stariše, staro i novo, višek pa na podporo naših listov. Črni Terezija, Courelles, Francija iz Renkovec.

Hvaljen Jezus i Marija, presveto Srce Jezusa i Marije! Z temi rečmi vas prav lepo iskreno pozdravlam. — Prečastiti gospod, duhovni oča i urednik tej lepih listov, s šterimi nas tolažite, v toj dalnoj tujini, ki nas tak razveselijo, gda je dobimo. Bog van daj, še do visoke starosti življenje, da z vašimi listi še vno go biserov i kinčov doprinesete. Pozdravlam pa tudi častite g. duhovnike Beltinske fare, g. Vadoviča, g. Štukovnika i g. Ciglara, ki ste nam delili sv. svestva. — Nadale pa tudi vse častite duhovnike Slov. krajine, namestnike Gospodove, vse bogoslovce pa tudi brate i sestre iz reda sv. Frančiška. Pozdravlam pa tudi svoje domače stariše ino vse prijatele i poznanke, bodite vsi pozdravljeni, zdaj pa ostanite z Bogom na veselo svidenje. Bog živi! *Augustin Štefan, Hozjan Ivan, Kociper Ivan, Jarkvitz Nemčija.*

Prečastiti g. urednik! Hvaljen Jezus i Marija! Naj vam bodeta na pomoč, da bi duga leta še živeli i nam širili naše liste, v šterih najdemo jedino veselje v toj mrzloj tujini. Poslao sem naročnino staro i novo. *Ošljaj Jožef, Saille, Francija, iz Filovec.*

Večastiti g. urednik! Dovolite mi, da se jaz tudi privikar oglašim iz dalne tujine. Sama sem v tom mestu, zato pa želno pričakujem vsaki hip Novine, štere redno dobivam. Naj vas čuva Bog, da te nam razstepe ino ovcam ešče nešteto let delili tolažbo. Samo deset minut sem od cerkve i idem vsako nedelo i svetek k božoj službi. Tu je vseli slovesna sveta meša, pri šteroj dvori deset duhovnikov. Krasno lepo je. Pošilam naročnino i pozdravljam ajteka, mam, maloga brata, sestro, dedeka, mamico, tetico, svaka z decov, prijateljice i poznanke doma i v tujini pa celo Slov. krajino, posebno č. g. duhovnike črensovke fare, šterim se v pobožno molitev priporočam. Jaz se vas, preč. g. vsaki den spominam v molitvi. Prelubi moj dom, pozabla te nikdar ne bom. *Škafar Marija, Allier, Francija iz G. Bistrice.*

Prečastiti gospod! Prav srčno vas pozdravljam i vam želim obilo zdravja, da bi ešče duga leta vrejüvali naše liste. Novine z domi dobivam, iz šterih si prečtemo evangelij, a k meši tudi vsako nedelo hodimo zvün jako slaboga vremena. Pozdravlam celo Slov. krajino, bogojansko faro, svoje domače, botrino i mamico pa tetico v Črensovcih. Jako žalostno je v tujini, kda mlada deklina prevrže vküp sinom delovodje i zavolo toga mora trpeti cela kompanija. O starišje, pazite na svoje hčeri i je ostro opominajte! *Novak Micika, Sabow, Nemčija, iz Bogojine.*

Č. g. urednik! Z Jezusom i Marijom vas najlepše pozdravimo i vam želemo od ljuboga Jezusa i Marije vno go lepoga zdravja i božega blagoslova. Liste redno dobivam i so mi na veliko veselje. Višek od naročnine darujem za naše dobre liste. Pozdravim celo Slov. krajino, svoje stariše, sestre, brata, nevesto, rojstno ves G. Črnce, mladino cankovske fare i celo rodbino. *Jug Marija, Terezija, Jozefa, Janoš z prijateljicov Grah Emilijov, Zermzeele, Francija iz G. Črnce.*

Č. g. urednik! Nahajamo se v Belovi, kde je lepi kraj, a zemla vsa pesična. Naš gospod z svojima uradnikoma je jako dober, je toti evangeličanec, a lejko nedele svetimo doma brez dela, cerkev je oddaljena 14 km. Čüjemo, ka se nešterne naše dekle slabo oponašajo. Na našem marofi je vse pošteno, možki i ženske. Prosimo vse dekle, naj živejo kak Bog zapovedava, ar ne delajo samo sebi sramote, nego

Oznanilo Martinišča.

Sprejem dijakov v Martinišče. Sprejemajo se le telesno in duševno zdravi dijaki. Za prvi razred samo taki, ki so že položili sprejemni izpit na kaki gimnaziji. Oskrbovalnina najnižje 2500 din za šolsko leto. Lahko se tudi odplačuje v desetmesečnih obrokih po 250 din. Kdor želi biti sprejet, naj pošlje na vodstvo Martinišča prošnjo za sprejem, krstni list in zadnje šolsko spričevalo. Prednost pri sprejemu imajo prekmurski dijaki, toda javiti se morajo vsaj do 31. julija.

Šolski uspeh martiniških dijakov v šol. letu 1937-38. Od dijakov, ki so bili sprejeti v začetku šol. leta jih je ostalo do konca v zavodu 96. Od teh jih je bilo 9 odličnih, 42 pravih dobrih, 27 dobrih, popravni izpit jih ima 14, razreda nista izdelala 2. V drugem polletju jih je prišlo v zavod posebno radi slabega uspeha v šoli 8. Od teh so trije izdelali, 3 imajo popravni izpit, 2 sta pa padla.

Zdravstvo.

Tropski problem.

V vno gih državah se jako pogostoma pojavljajo razni betegi, ki predstavljajo trajno nevarnost ne samo za dotične države, nego za celi svet.

Zavolo ogromnoga svetovnoga prometa ne obstajajo več nikše razdalje. Če na priliko nekdi na Kitajskem vlada napad betega, more to pomeniti nevarnost kak za Sredozemsko morje tak na priliko tudi za predele okoli Mehikanskega zaliva.

Zato je jako važno, da kak hitro se v kakšoj državi, na kakšoj ladji i. t. sl. pojavi kakša nalezljiva bolezen v vekslem številu, da se to včasí javi vsem javnim zdravstvenim oblastem po celom sveti, da morejo pravočasno napraviti potrebne stopaje.

Vzhodni urad v Singapuri se specialno bavi z nadzorstvom nad gibanjem nalezljivih betegov v gosto naseljenih vzhodnih krajaj, v šterih se tej betegi ne redko pojavljajo. Vsakšno nedelo teurad razpošle poročili o zdravstvenom stanji na Vzhodi, ka napravi potom telegrafa ali radija.

Eden izmed betegov, šteri se najbolj pogosto pojavljajo i šterim Vzhodni urad mora posvečati posebno pažnjo, je malarija. Čeravno ne mogoče točno označiti števila malaričnih betežnikov v sveti, se smatra, da to število znaša okoli 800.000.000 (po mnenji profesorja Rajnera Milera). Vzhodni urad je osnovalo Društvo narodov, ravno tak kak odbor za pobijanje malarije, šteri se ravno tak bavi s problemom malarije i s pitanjom deljenja kinina, ki stoji s tem v zvezi. V svojem poročili objavljenom pred nedavnim časom, je Odbor za pobijanje malarije izrazil svoje mišljenje, da je najboljši način zdravljenja malarije kratko trajajoče kininsko zdravljenje, t. j. mora se 5-7 dni zaporedoma jemati 1-1,2 grama kinina i v slučaji ponovitve betega ponoviti to zdravljenje. Kak protisredstvo se priporoča dnevno 0,4 grama v dobi cele sezone malarije.

To staro zdravilo je še najbolše orožje v borbi proti največšemu biči človečanstva, malariji.

CENE.

Penez. Holandski ranjški 24-06 din, Nemška marka 17-50 din, Švicarski frank 10 din, Angleški funt 217 din, Amerikanski dolar 43-50 din, Francoski frank 1-20 din, Češka krona 1-50 din, Talijanska lira 2-30 din. — To so cene na ljubljanskoj borzi. V zasebnoj kupčiji so cene nekoliko pomešane.

Živina. Jünci i biki od 5-6-50; telice od 6-6-25; krave od 4-5; teoci od 6-50-7-50; prašiči špeharje od 10-10-50; na pol krmleni (pršutarje) 8 din, vse kila na živo vago. Praščeki 5-6 tjezdov stari od 95-130 din za glavo; od 7-9 tjezdov stari od 140-170 din; 3-4 mesece stari 190-260 din; 5-7 mesecov stari 300-430 din; 8-10 mesecov stari 440-550 din; leta stari 710-820 din.

Meso i mesni izdelki. Govedina 8-14 din/kg; loj 6-8; tetelina 10-20; svinjina 8-16; slanina 15-17; salo 17-18; mast 18-20; šunka friška 22-24; povojeno meso 16-20 din/kg.

Perutnina. Pišče komad 14-17 din; kokoš i kokot 20-28 din; reca 22-25 din; goska 30-40 din; golob 4-5 din; domači zavec 6-10 din; kópün 30 din po falati.

Zrnje. 100 kg. v dinaraj: pšenica 200, žito 170-180, oves 170-190, kukorica 120-140, grah 150-160 din.

Pošta.

Sreš Martin, Bratonci. Novine Mesarič Bare so prišle iz Francije nazaj. Javite nam njeni novi naslov. **Prša Ivana domači, M. Polana.** Prša Ivana Novine so prišle iz Francije nazaj. Javite nam njegov novi naslov. **Volf Franc, Polana.** Novine Volf Štefana so prišle nazaj iz Francije. Prinesite njegov novi naslov. **Gjergjek Marija, Bassignac.** Sprejeli iz Kovačevce letošnjo naročnino. **Bedič Marija, Marcanville.** Od Bedič Ane sprejeli 50 din, tak je naprej plačano 56 60 din. **Gumilar Aleksander, Vidonci.** Sprejeli naročnino za sledeče: Ficko Anton, Francija 36 din, Ficko Rudolf, Nemčija 36 din, Sukič Mihail, Francija 18 din. **Matjašec Ana à Esnes.** Sprejeli din 60. **Gjergjek Jurij, Kovačevci.** 1. Ne razmimo iz vsega pisma, dali ne ste dobili samo Novin št. 24, ali tudi Marijinih Listov junijske številke ne? Javite nam točno, kak je s tov stvarjov. **Miholič Jožef, Šilinci.** Za Kerec Marico smo sprejeli od tebe 50 din, ostalih 50 pa smo od nje prosili, zato ka je naročnina na leto 100 din za vse liste. Če ti plačáš tudi drugo polovico, smo ne znali. **Štesl Anton, Fontegn.** G. Camplin nam pošilja tvoj naslov i javlajo, da je brat plačao naročnino. Mi naročnine nikše nesmo sprijeli od niednoga Štesl Antona, čeravno smo trem pošilali v Francijo naše liste. Naznani nam tvoj prvejši naslov i kde je tvoj brat doma. Liste ti zdaj pošilamo. **Sukič Alojz, à Bechy.** Od g. Camplina sprejeli 15 frankov. To je 19-25 din za naročnino Novin. Novine pošilamo. **Frumen Marija, Versailles.** G. Camplini si dužna 14-50 din za doblene knjige od Mohorove družbe. **Raibar Ana à Mounes.** Sprejeli 42 din, na koj je poslano? Naročnino maš že plačano. **Balažic Anica à Viglain.** Sprejeli 355 din. Razdelili etak: lanski dug 55-50, letošnji 100, za sestro Marto 100, za mater 50, ostalo ešče više 49-50, za naročnino 1939. I. **Horvat Alojz, Plenis Trevis.** Sprejeli 27-20 din. **Rajsar Emilija à Sauleny.** Sprejeli 131 din, 100 din spisali na lansko leto, za letos 31. Za letos je tak ešče duga 69 din. **Berden Štefan, Villiers.** Sprejeli 40-20 din. **Žalik Jožef, ferme Pradon.** Sprejeli 46-90 din. Duga je ešče za M. list 20 din. **Fehér Jožef, Kobilje 174.** Plačali ste za sebe i Berden Pavla naročnino za celo letošnje leto, ostalo vam je še na drugo leto 9-50 din. **Ketiš Franc, Duntzenheim.** Od Majera dobili 54-50 din naročnine. **Mihalič Alojz, à Rügen.** Od oče sprejeli 40 din naročnine. **Filsar Anton; M. Sobota.** Sprejeli 35 din za lanski dug. **Gaber Franc, širiteo Serdica.** Mi smo lansko leto poslali dvema Būček Alojzoma, vsakomi na drugi naslov, Novine v Nemčijo. Ednomi ste vi naročili od 1. septembra i drugomi so g. Gabor naročili od 1. novembra. G. Gabor so plačali za svojega lanske leto i za letos na 10 mesecov skupno 72 din. Za vašega smo pa letos dobili obprvim 18 din, lanski dug ne plačani. **Ritlop Marija, Hotel Central.** Za letos plačano 80 din, s tem je do novoga leta naročnina poravnana. **Grah Cecilija, Vielmur.** Sprejeli 74-80 din.

BANKA BARUCH II, Rue Auber Paris 9 °

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrší vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Lusenburg sprejemajo plačila za naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66 Ned. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksenburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Stavbeni les, žagan, suhi za rušte, čakature i drugo prodajo

JOSIP MURSA na KRAPJI.

Vino in jabolčnik

dobite vsako množini pri **F R A N C S E N Č A R** Mala Nedelja — Ljutomer.

2.500 din potrebujete, da za služite 1000 din mesečno doma. — „Anos“ Maribor, Orožnova 6. Postranski zaslužek i 731.

Vso manufakturno i špecerijsko blago i Petanjska slatina se najcenej dobi pri poznanoj trgovini **Horvat Ferdija v Bogojini**